

PREVENTIE

DIETER BURSSSENS

WAT IS PREVENTIE ?

“Initiatieven die doelbewust en systematisch een probleem voorkomen.”

(Goris et al. 2007)

Preventie-initiatieven $\neq$ Initiatieven met preventieve waarde

! Niet alleen voorafgaand aan het probleem

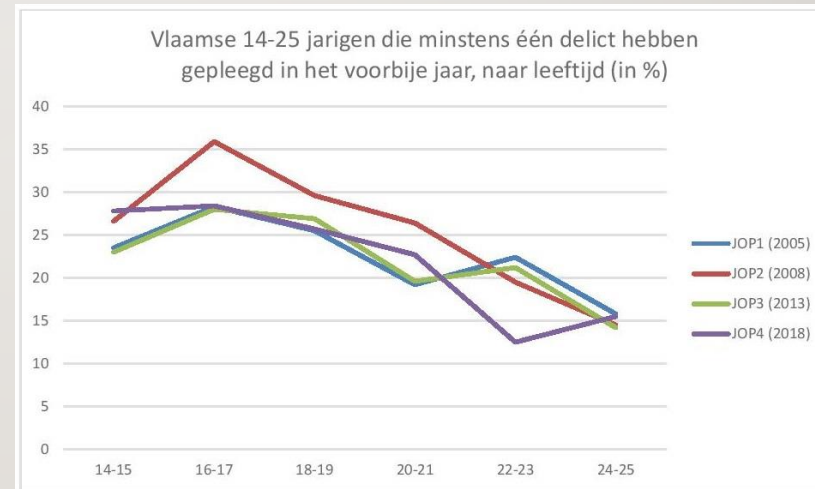

INSPIRATIE UIT DE CRIMINOLOGIE

- ✓ Jongeren over de schreef
- ✓ Preventiestrategieën
- ✓ Preventiebeleid
- ✓ Herstel en preventie

JONGEREN OVER DE SCHREEF

- Adolescentie als turbulente periode
- De 'adolescentiepiek'

Bron: Jeugdonderzoeksplatform (JOP)

- Adolescentiedelinquentie vs, Persisterende delinquentie

OP ZOEK NAAR EEN VERKLARING

Travis HIRSCHI:

“Waarom plegen we GEEN criminaliteit?”

Sociale bindingen:

Attachment

Commitment

Involvement

Beliefs

OP ZOEK NAAR EEN VERKLARING

Travis HIRSCHI:

“Waarom plegen we GEEN criminaliteit?”

Sociale bindingen:

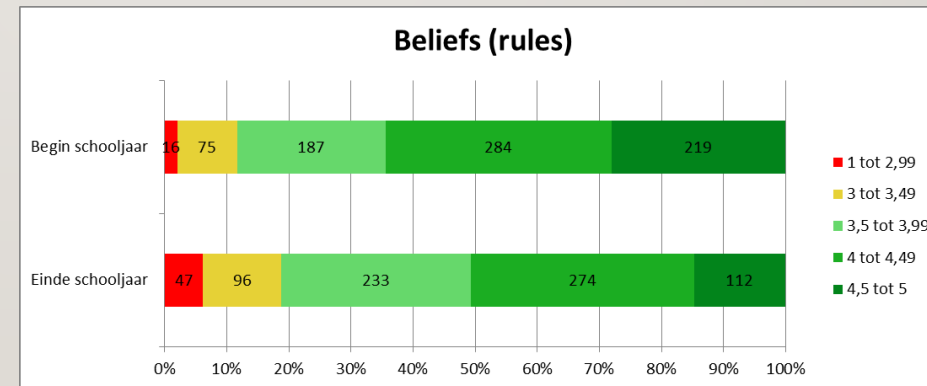
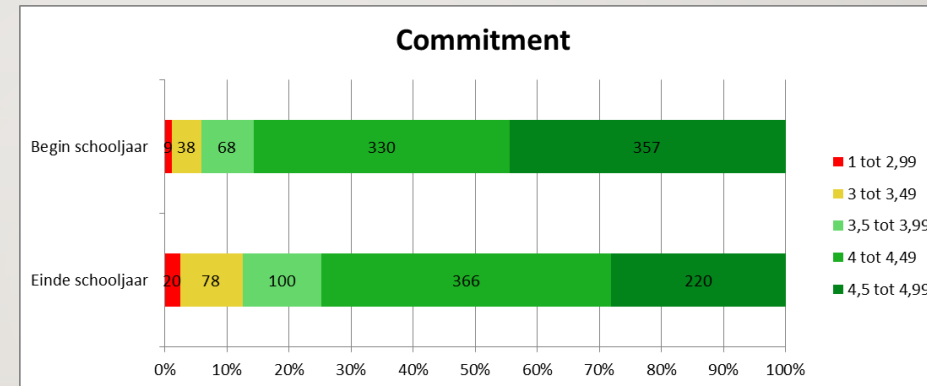
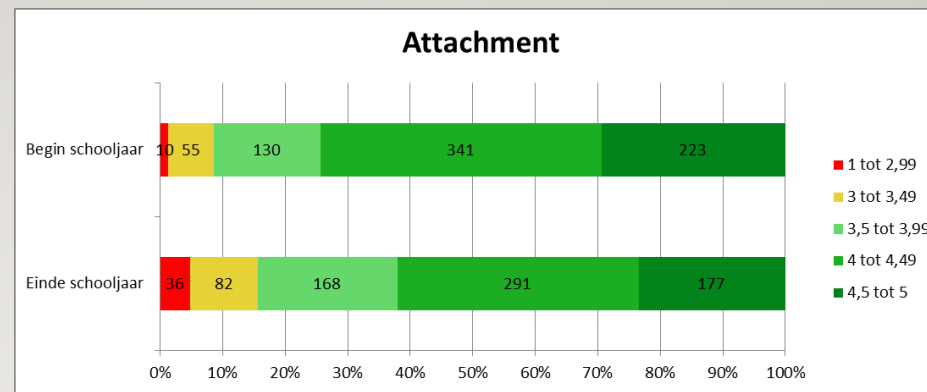
Attachment

Commitment

Involvement

Beliefs

DE IMPACT VAN... (2017)

Minstens één maal gebist in lager onderwijs (Ref.: Nooit gebist in L.O.)	1,334	1,171	uder geboren in buitenland	1,305	1,167	uder geboren in buitenland	1,798*	1,668
Zeer sterke gehechtheid aan ouders (Ref.: Niet zeer sterk gehecht)	,863	1,030	le ouders in België geboren)			le ouders in België geboren)		
			Niet-gelovig)	1,230	1,262	Niet-gelovig)	1,070	1,115
			maal gebist in lager onderwijs	1,192	1,076	maal gebist in lager onderwijs	,837	,712
Sterke daling inschatting resultaten (Ref.: Geen sterke daling)		1,758*	it gebist in L.O.)			it gebist in L.O.)		
Minstens twee sancties (Ref.: één of geen sanctie)		1,520	hechtheid aan ouders	,539**	,612*	hechtheid aan ouders	,830	,998
Perceptie hoge graad van rechtvaardigheid (Ref.: Geen hoge graad rechtvaardigheid)		,380***	zeer sterk gehecht)			zeer sterk gehecht)		
Vaak deelname extrascolaire activiteiten (Ref.: Weinig of geen deelname)		1,184	nschatting resultaten		1,406	nschatting resultaten		1,346
			n sterke daling)			n sterke daling)		
			sancties (Ref.: één of geen sanctie)		2,203**	sancties (Ref.: één of geen sanctie)		2,070**
			e graad van rechtvaardigheid		,661*	e graad van rechtvaardigheid		,508**
			n hoge graad rechtvaardigheid)			n hoge graad rechtvaardigheid)		
			e extrascolaire activiteiten		1,107	e extrascolaire activiteiten		,979
Nagelkerke R ²	,087	,167	nig of geen deelname)			nig of geen deelname)	,031	,091
			(Ref.: Weinig of geen deelname)					
			Nagelkerke R ²	,059	,110			

DE IMPACT VAN... (2017)

PREVENTIESTRATEGIEËN

PREVENTIESTRATEGIEËN

	Situationele preventie	Punitieve preventie	Behandelende preventie	Maatsch. preventie
Focus	Situatie	Individu	Individu/gezin	Maatsch. context
Middel	Technologie	Afschrikking	Behandeling	Sociale actie
Theorie	Gelegenheid	Rational choice	Dysfunctie bij individu of gezin	Maatsch. dysfunctie

Bron: De Cauter, F. & Walgrave, L. (1999)

PREVENTIESTRATEGIEËN

Controlegerichte strategieën

- Symptoomgericht
- Tijdelijke of verplaatsingseffecten
- Vaak defensief

Oorzaakgerichte strategieën

- Radicaal preventief
- Duurzame effecten
- Vaak offensief

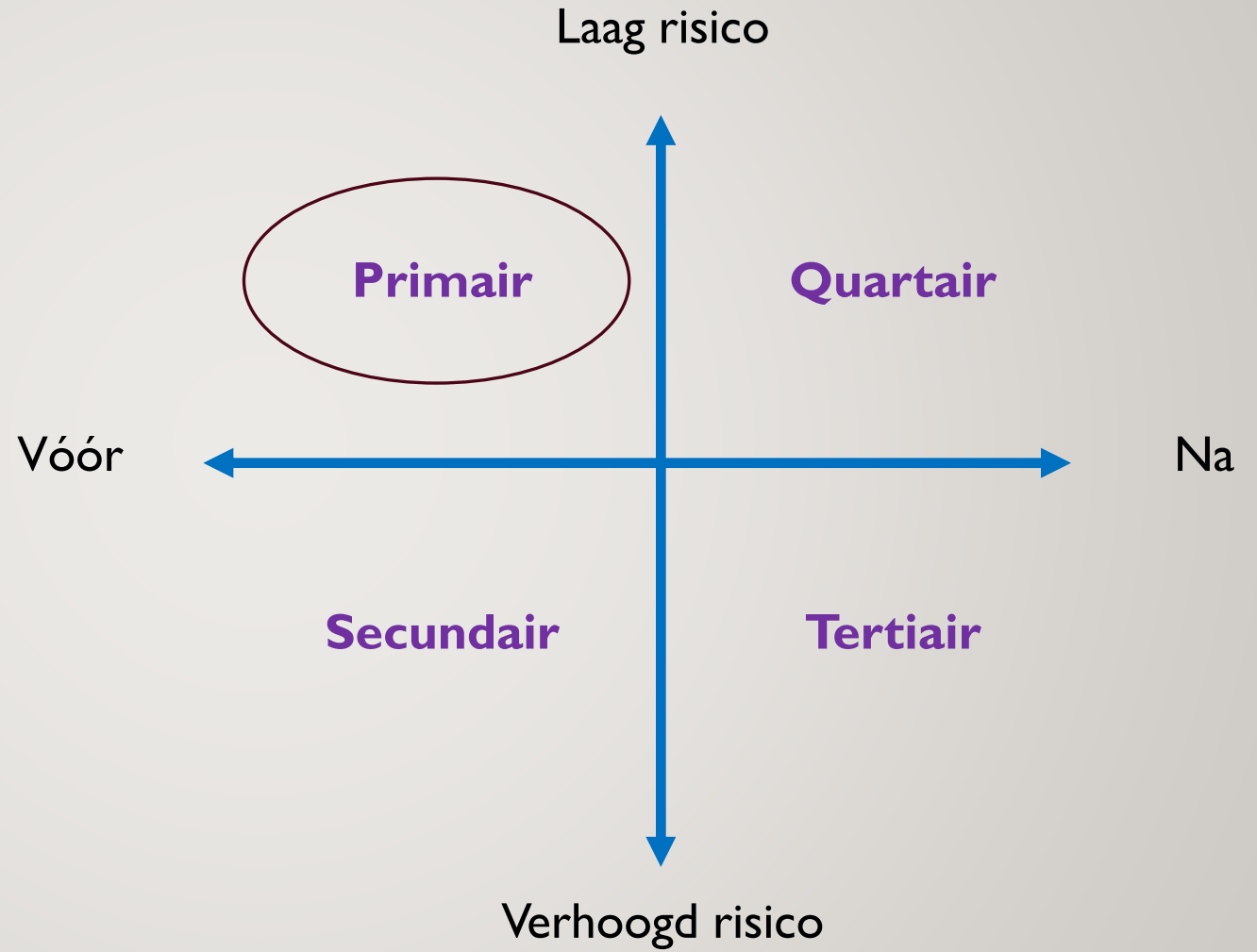
PREVENTIEBELEID ONTWIKKELEN

DE PREVENTIEKWADRANTEN

PREVENTIEKWADRANTEN

- 4 preventiedomeinen
- Twee dimensies:
 - Laag of hoog risico
 - Vóór of na feiten

PREVENTIEKWADRANTEN

PRIMAIRE PREVENTIE

Focus:

- Algemene kennis
- Basisvaardigheden
- Basisbehoeften

Strategie:

- Oorzaakgerichte strategieën

PRIMAIRE PREVENTIE

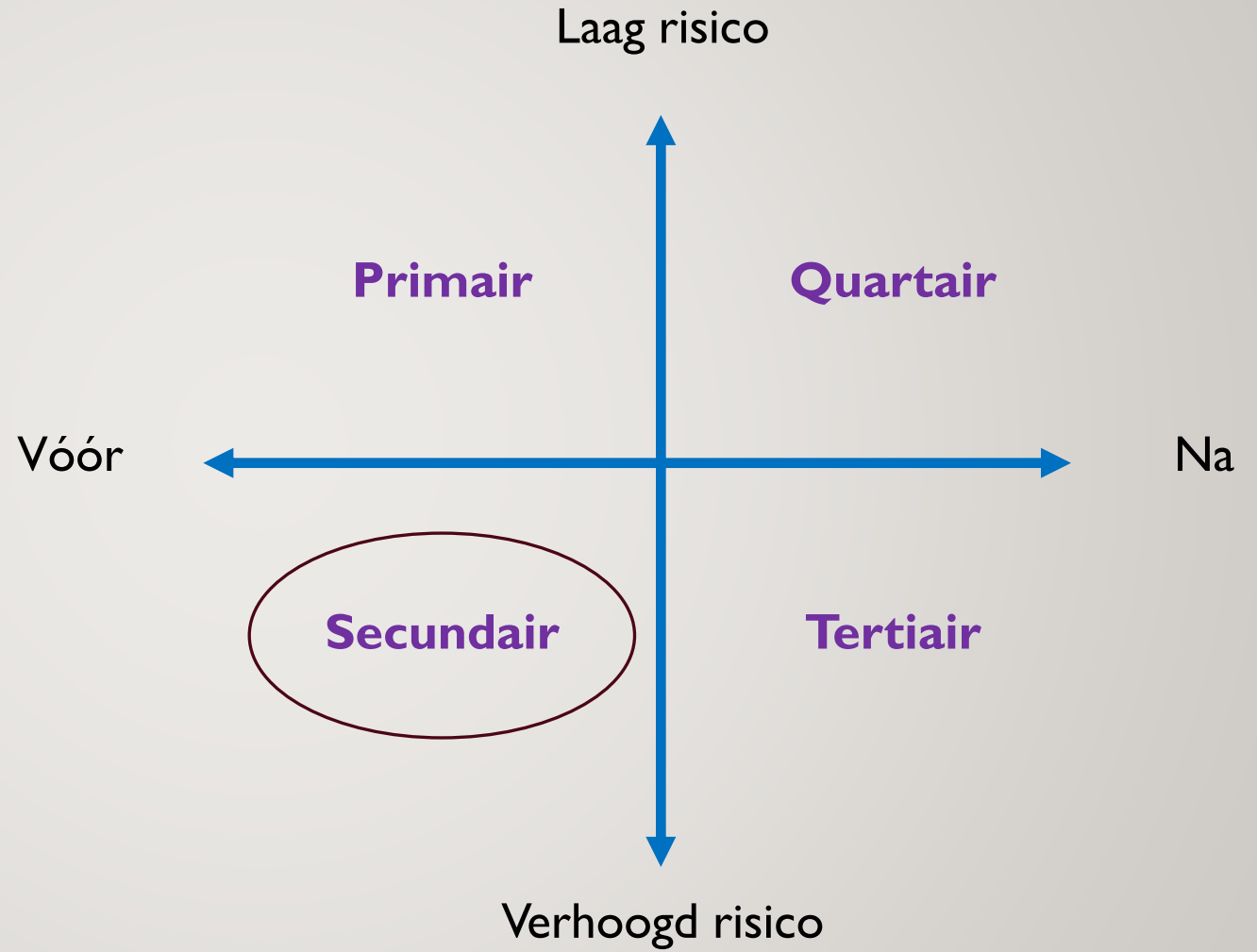
Activiteiten:

- Preventie-initiatieven
- Initiatieven met preventieve waarde

Link met probleemgedrag:

- Meestal niet. Soms wel.

PREVENTIEKWADRANTEN

SECUNDAIRE PREVENTIE

Focus:

- Algemene kennis, basisvaardigheden, basisbehoeften
- Specifieke noden
- Risico

Strategie:

- Oorzaakgerichte strategieën
- Controlegerichte strategieën

SECUNDAIRE PREVENTIE

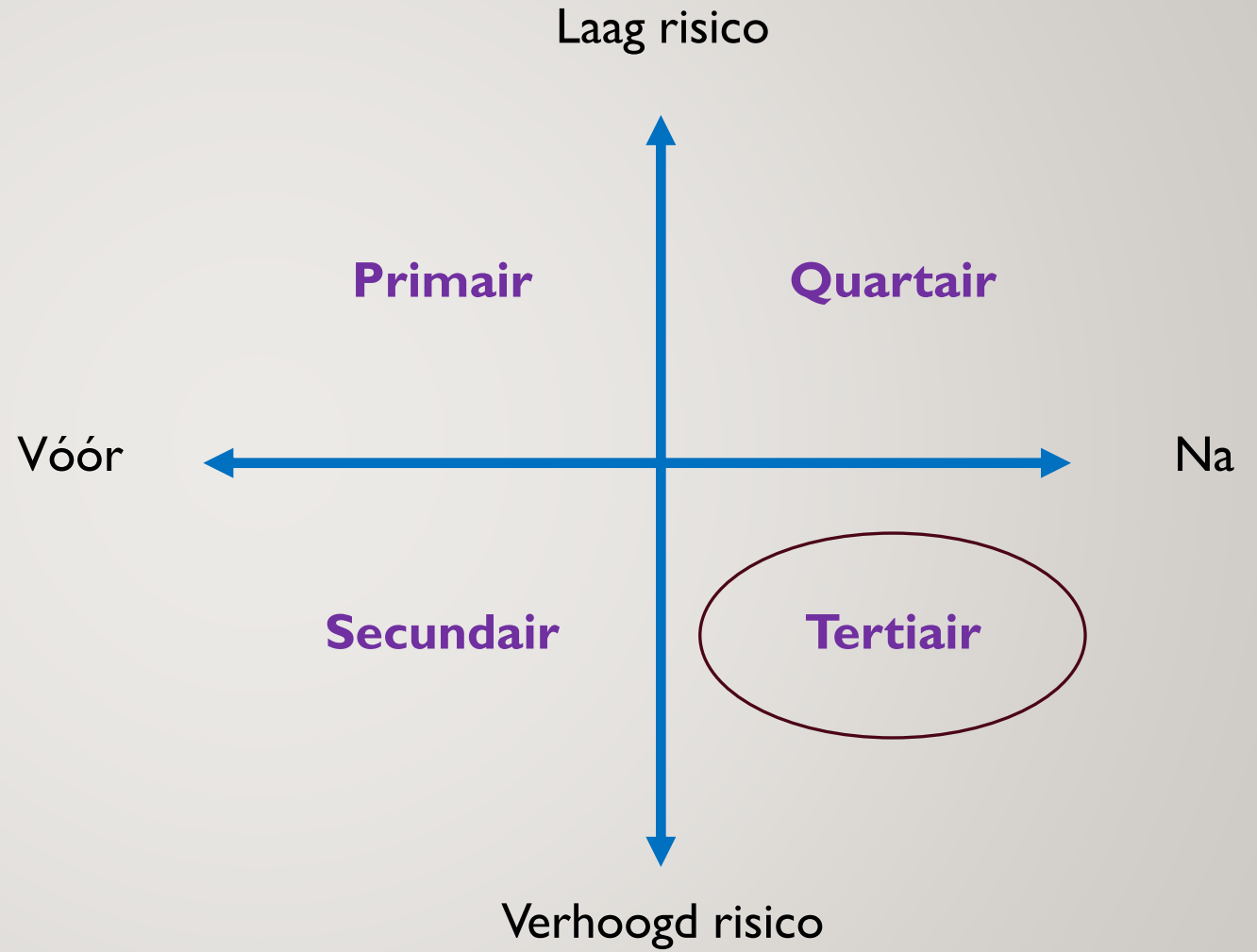
Activiteiten:

- Preventie-initiatieven
- Hulpverlening / gespecialiseerde ondersteuning
- Veiligheidsmaatregelen

Link met probleemgedrag:

- Expliciet

PREVENTIEKWADRANTEN

TERTIAIRE PREVENTIE

Focus:

- Algemene kennis, basisvaardigheden, basisbehoeften
- Specifieke noden
- Risico
- Reactieve / Justitiële doelstellingen

Strategie:

- Oorzaakgerichte strategieën
- Controlegerichte strategieën

TERTIAIRE PREVENTIE

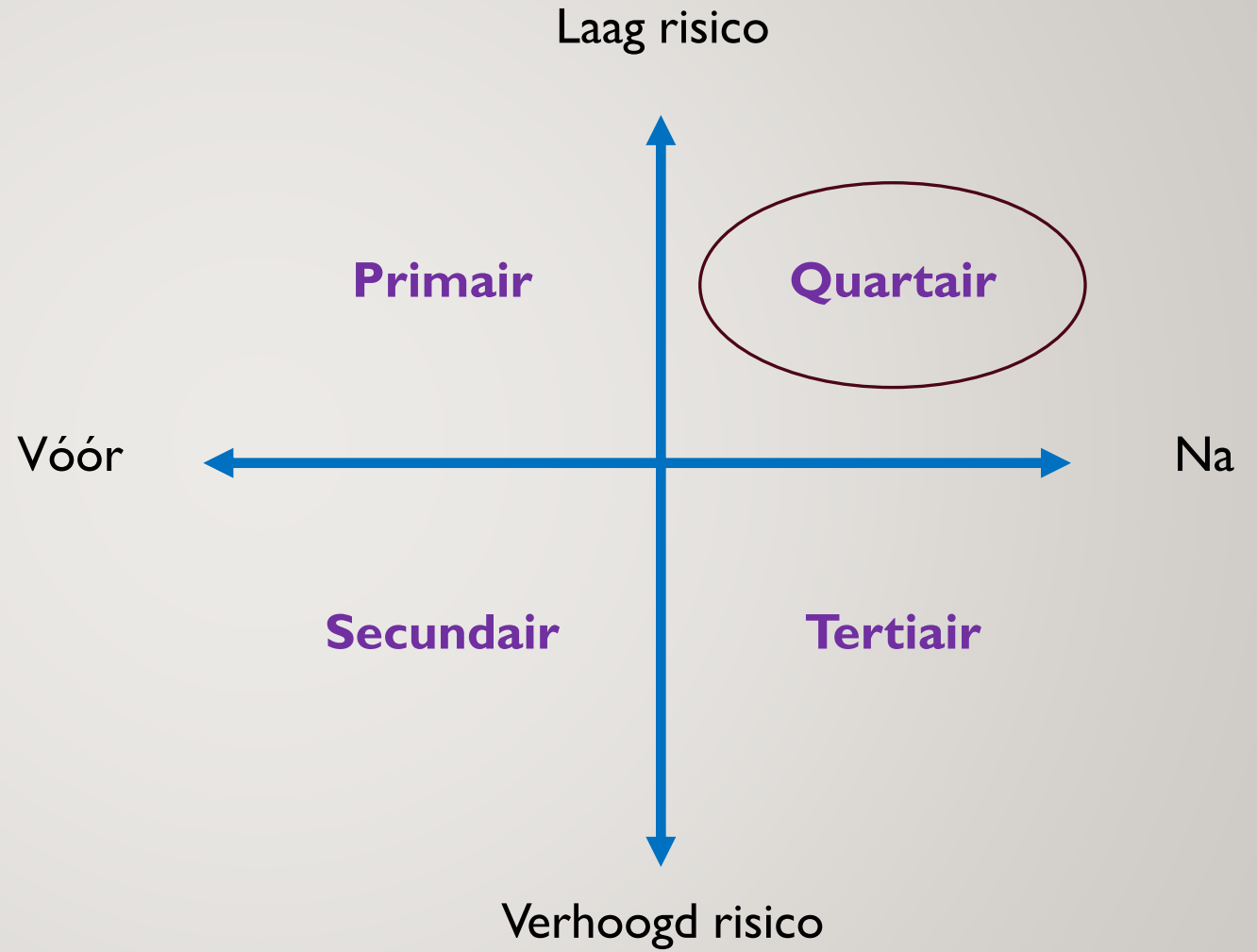
Activiteiten:

- Reactie / Sanctie
- (Bijzondere) hulpverlening of begeleiding
- Veiligheidsmaatregelen

Link met probleemgedrag:

- Expliciet – link met gepleegde feiten

PREVENTIEKWADRANTEN

QUARTAIRE PREVENTIE

Focus:

- Algemene kennis, basisvaardigheden, basisbehoeften
- Specifieke noden

Strategie:

- Oorzaakgerichte strategieën

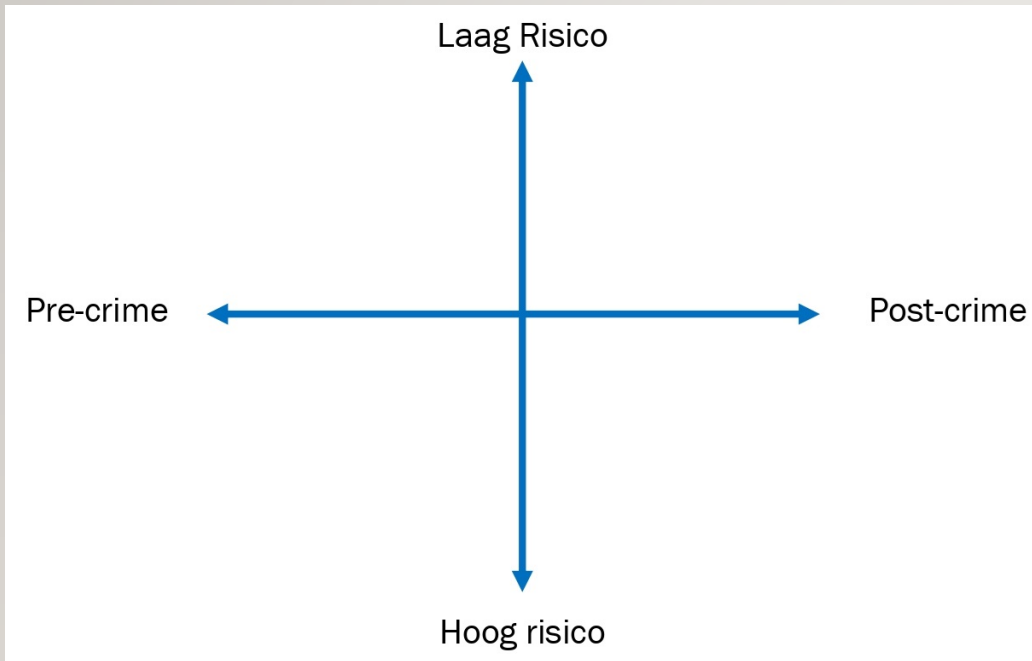
QUARTAIRE PREVENTIE

Activiteiten:

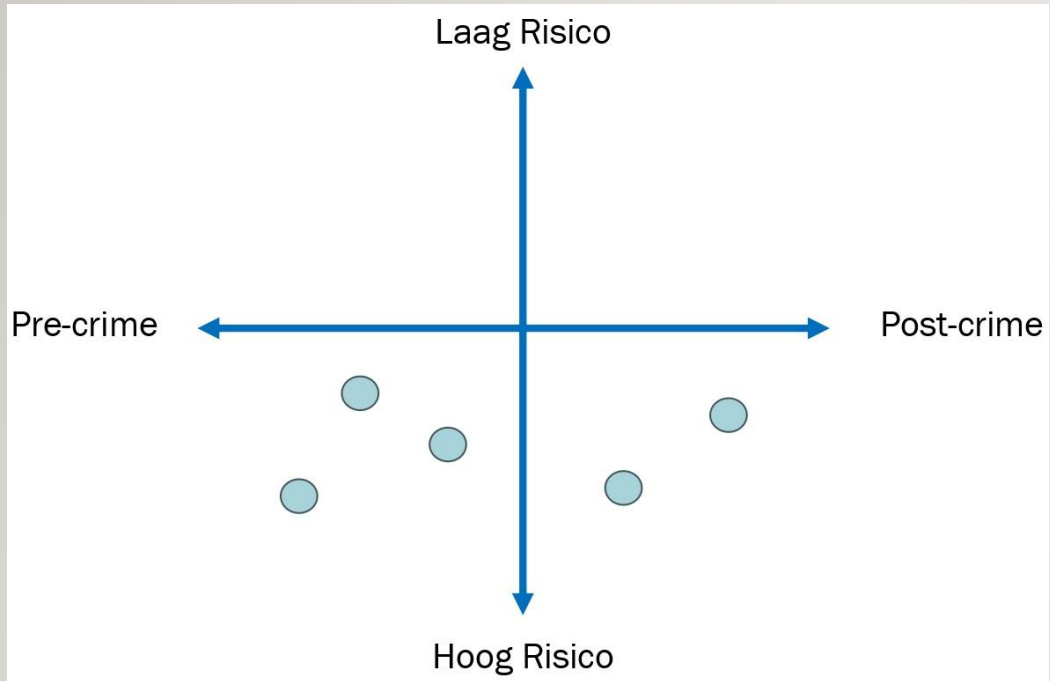
- Preventie-initiatieven
- Hulpverlening
- Initiatieven met preventieve waarde

Link met probleemgedrag:

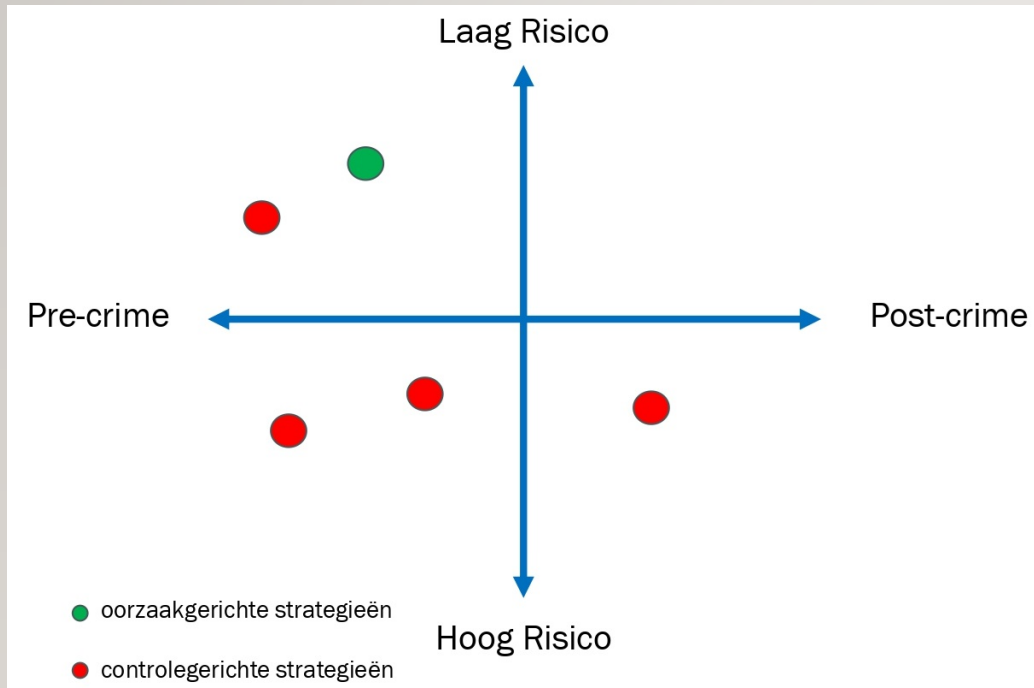
- Soms expliciet – link met recidive

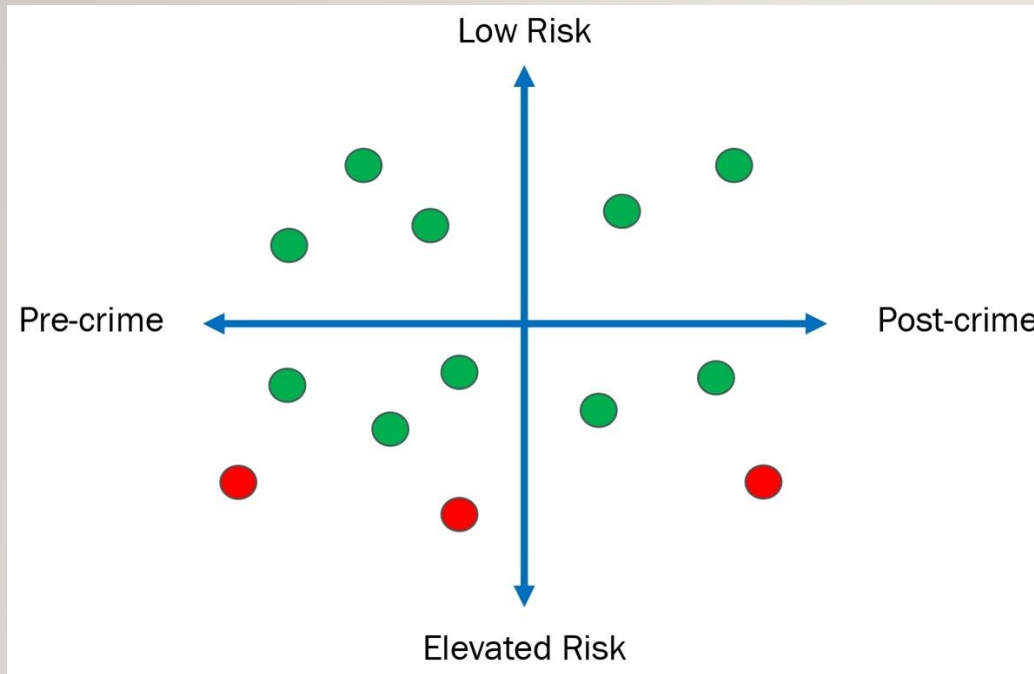
EVALUEREN VAN EEN PREVENTIEBELEID

EVALUEREN VAN EEN PREVENTIEBELEID

EVALUEREN VAN EEN PREVENTIEBELEID

EVALUEREN VAN EEN PREVENTIEBELEID

HERSTEL EN PREVENTIE

AANBEVELINGEN BIJ AANPAK VAN PROBLEEMGEDRAG

1. Storend of normovertredend gedrag vraagt een reactie. Altijd.
2. Waak over de binding met de leerling
3. Exploreer achtergrond of oorzaken van het gedrag
4. Kies voor maatregelen die inspelen op die oorzaken
5. Heb aandacht voor bredere context en de bredere impact

HERSTEL EN PREVENTIE ?

1. Storend of normovertredend gedrag vraagt een reactie. Altijd.
2. Waak over de binding met de leerling
3. Exploreer achtergrond of oorzaken van het gedrag
4. Kies voor maatregelen die inspelen op die oorzaken
5. Heb aandacht voor bredere context en de bredere impact

EEN ANEKDOTE

DANK JE WEL

Dieter BURSENS

Nationaal Instituut voor Criminalistiek en
Criminologie (NICC)

dieter.burssens@just.fgov.be

nicc.fgov.be/criminologie

